

Καὶ ἐν τῇ περὶ τοῦ κόσμου δὲ θεωρίᾳ δὲν ἔτράπην ἐπὶ τὰς ἀκρότητας, εἰς ἃς ἀσμενίζει ἡ ἀφελεστέρα ἔρμηνεία τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἔχων πρὸ διφθαλμῶν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν πατώρθωσεν εἰσέτι νὰ διαλύσῃ τὰ σκότη τῶν μυστηρίων, ἀτίνα περιβάλλουσιν ἡμῖς, ἔδίδαξα ὅτι διφείλομεν νὰ μὴ ἐκφέρωμεν πρόχειρον καὶ ἀταλαίπωρον περὶ τῶν μεγίστων τοῦ κόσμου προβλημάτων γνώμην, ἀλλὰ νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὴν Ἑγγύην, ἐν τῇ ἀβεβαιότητι δὲ τιάτῃ νὰ μὴ παναλύωμεν διδύματα, ἀτίνα συηρίζουσι τὰς ὑψίστας τοῦ βίου ἀξίας καὶ προάγουστι τὴν ἀγθωπίνην εὐημερίαν.

Πολλῷ μᾶλλον μετῆλθον τὴν μέθοδον τιάτην ἐν τῇ περὶ τοῦ βίου θεωρίᾳ, ὅπου οὔτε τῶν δικαδῶν τῶν χαμαζήλων καὶ παχυλῶν ἥδοντων θεωροῦν τὰ δόγματα, ὃν ἡ ἐπικράτησις ἐκφαντίζει τὸν βίον, ἀνεγγόρθουσι ὡς ἀνότατον ἴδιον, οὔτε τὴν ἀφαίνουσαν χρηματισθήσιαν, ἵνα ἡ αρχὴ ἐπιάγεται τὸν ἄγριον κοινωνικὸν πόλεμον καὶ τὴν παπαστροφήν, ἀλλὰ τέλος θειότατον τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἡ αιφρυνοῦσα Σελλὰς πάλαι, ὥρισα τὴν τελεστινή τοῦ ἀτόμου, τῇ πατρόδοξῃ, τῇ ἀνθρωπότητος, τὴν βελτίωσιν δὲ τῆς κοινωνίας ἐπιγραφή τοιούτην ὑπέρτατον τοῦ βίου, εἰς ὃν ἀγει τὸ μετὰ λόγου καὶ κατ' ἀρχῆν ἔη.

Ἐδώ τὸν χρυσοῦν δὲ τοῦτον κανόνα στοιχῶν παιδίκων ἑωίτης πολιτείας ἐθεώρησε τὴν μεταφράσιαν τῶν κοινωνικῶν θεοριῶν ἐπὶ τὸ ὅρθιότερον καὶ δικαιότερον καὶ φιλανθρωπότερον, ὑπερτάτην δὲ ὑποχρέωσιν τῶν πολιτειῶν τὴν μεῖζονα αὐτῶν προσέγγισιν καὶ σύρπραξιν καὶ τὴν ἐκ παντὸς τρόπου ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης.

*Ἐν δὲ τῇ ἐπιδιώξει τῆς κοινωνικῆς βελτιώσεως δὲν ἔστερξε τὰ ἀτάσθαλα θεωρήματα, ὃν ἡ ἐπιβολὴ μεγάλους ἐγκαμπονεῖ κινδύνους, ἀλλ' ὑπέδειξε τὴν κατὰ μικρὸν καὶ κατὰ λόγον συντελουμένην βελτίωσιν τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἥτις ἀσφαλῶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀληθῆ τελεστινήν καὶ τὴν εὑδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων.

*Ἀλλὰ καὶ τὸν δεύτερον σκοπόν, τῆς ἐθνικῆς διανοήσεως τὴν διμιουργίαν καὶ τὴν ἔξυψιστιν τῆς Ἑλληνικῆς τιγκειδήσεως δὲ ὅλου τοῦ βίου μου ἐσπούδασα κατὰ δύναμιν νὰ προαγάγω, ὅπως πάντες ὅσοι ἐν τῷ ἀνωτάτῳ τούτῳ Πανδιδωτηρίῳ εἶναι τεταγμένοι οὐ μόνον τῆς *Ἐπιστήμης ἀλλὰ καὶ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας θεοφράνται, ἀπολογεῖσθων εἰς τὰ ἔχνη τῶν πρότερον σοιρῶν, οἵτινες καὶ εργὸς τῆς *Ἀναστάσεως τῆς *Ἑλλάδος καὶ μετ' αὐτήν διετήρησαν μὲν τὴν πάστιν ἀλαζήτητον, προσήγαγον δὲ τὴν γνῶσιν, ἐλαζευσαν δὲ καὶ διέπλασαν τὴν θεοπειαστινεστέραν Ἑλληνικήν γλῶσσαν, ἐκφυληκάτησαν δὲ τὴν ἐθνικήν φυσήν, εἰσίγοντες αὐτήν εἰς τὸ πάνοπετον τοῦ *Ἑλληνισμοῦ Πάνθεον.

προβάλλοντες εἰς μίμησιν τὰ ἄδαμάντινα παραδείγματα τῆς ἀρετῆς τῶν ἐνδόξων πατέρων.

Γνώριμοι εἶναι εἰς πάντας οἱ διιθύραμβοι, ὅσους καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὡς πρύτανις καὶ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας ὡς πρόεδρος καὶ κατὰ τὰ μαθήματά μου ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ καὶ ὅλως εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔψαλα δαιμόνιον, ὅπερ ὅδηγησε τοὺς "Ἐλληνας πάλαι νὰ ἔξιχνεύσωσι τοῦ κόσμου τὰ μυστίγρια καὶ ἀκριβώσωσι τοὺς ἀϊδίους νόμους τῆς φύσεως καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς ὑπερτάτας ἀξίας τῆς ἴστορίας, νὰ δημιουργήσωσι δὲ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὸν κόσμον τῶν ἡθικῶν Ἰδεῶν, νὰ παραγάγωσι δὲ τῆς τέχνης τὰ παλαιστεύματα, ἀτινα ἐθιαύμασαν καὶ θὰ θαυμάζωσιν οἱ αἰῶνες, νὰ κατασκευάσωσι δὲ τὰ ἀπαράμιλλα λογοτεχνίματα, ἀτινα ἐγένοντο τὰ ἀνέφικτα πρότυπα τῶν νεωτέρων λογοτεχνιῶν, τὸ δαιμόνιον, ὅπερ ἀπέδειξε τοὺς "Ἐλληνας θειοτάτους τοῦ πολιτισμοῦ τελεστὰς καὶ σεροφάντας, ἐπέθηκε δὲ εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν τὴν σφραγίδα τῆς ἀθανασίας.

Καὶ τὴν πολεμικὴν δὲ ἀρετὴν τῶν Ἐλλίνων κατὰ τὸ προσῆκον ἔξηρα καὶ τὸν ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ὃν ἐκάστη σελὶς μαρτυρεῖ τῆς προγονικῆς ἴστορίας, ὁσαύτως δὲ τὴν ἕρωτάτην ἀποστολήν, ἵν τὴν ἴστορίᾳ ἀνέλιθεν ὁ Ἐλληνισμός, δῆλον ὅτι νὰ μεταλαμπαδεύσῃ εἰς τοὺς ὅλους λαοὺς τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ ἔξημερώσῃ τὴν οἰκουμένην διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων μέχρι τῶν καὶ ἡμᾶς χρόνων.

Οὐ μόνον δὲ τὴν παλαιὰν ἐκείνην ἀνέμινην αἴγλην καὶ τὸ ἔκπαγλον μεγαλεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγιωτάτην ἀνερρίπτια πνοήν, ἥτις καὶ ἔπειτα ἐθέρμανε καὶ παρθρίζει τοὺς μεγάλους πατέρας καὶ ἀνέκτησε καὶ παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς τὴν χρυσῆν ἐλευθερίαν, τὴν ἀείζωον πνοήν, ἥτις οὐδέποτε ἔπειλε τὴν Ἑλλάδα, κατέβαλε δὲ ἀρραγεῖς τὰς ιρηπῖδας τῆς νέας Ἑλληνικῆς πολιτείας, ἐν δὲ τῷ προσφάτῳ παρελθόντι πλεῖστα δόξης ἀϊδίου καὶ γῆν καὶ κατὰ θιάλασσαν ἔστησε τρόπαια καὶ μεγάλην μοῖραν ἥλευθέρωσε τοῦ εἰσέτι δουλεύοντος Γένους, σήμερον δὲ εἴπερ ποτὲ ἀπ' ἀκρου εἰς ἄκρου δονεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ σύμμαντος καὶ ἥλεκτρίζει αὐτὴν καὶ προτρέπει εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ δὲν ἔπεισαν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι εἰς γῆν ἄγονον καὶ ἔηράν. Διηλούσιν οἱ μεγαλογνώμονες τῶν ὑψηλῶν Ἰδεωδῶν ἀπόστολοι, οἵτινες τὰ διδάγματα ταῦτα μεταλαμπαδεύουσιν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ἔη καὶ δημιουργεῖ ἦ νέα Ἑλληνικὴ ψυχή. Μαρτυρεῖς σὺ ἦ νέα τῆς Ἑλλάδος θλαΐς, ἦ παροῦσα τῶν φριτητῶν μας γενεά, ἥτις μετέ

ζήλου ἐνθέου προαλείφεσαι ἐν τῷ θρῷ τούτῳ τεμένει εἰς τὸ μέγα
ἔργον τῆς ἀναπλάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μαρτυρεῖ δὲ η Ἑλλάς,
ἥτις ἐκ τοῦ ἀγιωτάτου τούτου Τελεστηρίου τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως
λαμβάνει τὰς ἔμπνεύσεις καὶ ἐνισχύεται ἐν τῇ πόστει εἰς τὰ πάτρια
ἴδανικὰ καὶ παροτρύνεται νὰ συνεχίσῃ τῶν μεγάλων πατέρων τὴν
εὔκλειαν καὶ παρασκευάσῃ τὰν νέον Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ συντελέσῃ
ἄξιαν ἑαυτῆς συμβολὴν εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος. ἐν
νῷ ἔχουσα ἀείποτε τὴν χρυσῆν ἔκεινην φύτεαν

αλλεὶ ἀριστεύειν.

ΕΝ Τῷ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚῷ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩ ΤΟΥ ΠΛΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τοῦ θορυβοῦ αἵτη ἐγένετο τὴν ίδιαν ήμέραν, 19ην Μαρτίου, ἐν τῷ
Ψυχολογικῷ Ἐργαστηρῷ τοῦ Πανεπιστημίου, δεσμού ἀναπλάσμη προ-
τοτομῆ τοῦ Θεοφίλου Βορέα, ίδρυτος πρωτοβουλίᾳ τῶν προτηρῶν τῆς
Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ τῶν παλαιῶν μαθητῶν καὶ χορηγοῦ Ἑλλή-
νων θαυμαστῶν τοῦ ἐορτισθέντος οὖ μόνον ἐν Ἑλλαΐδι, ἀλλὰ καὶ ἐν
Ἀλγύπτῳ καὶ ἐν Ἀμυρικῇ καὶ ἀλλαχοῦ. Ημέρατην δὲ καὶ αὐτὴν
δι Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Γ'. Φωτεινός, διπλασιαὶ πατριώτης τὴν
προτοτομήν, παθηγητά τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπαδηματῶν καὶ πολλοὶ
ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας.

ΗΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΗΡΥΤΑΝΕΩΣ Γ. Θ. ΦΩΤΕΙΝΟΥ

Ως πρότινος τοῦ Πανεπιστημίου αἰσθένεια μέλος ίδιαιτέρων
χαρὰν διαπιστῶν τότεν εὐγένειαν αἰσθητάτων εἰς τὴν παλήν μας φο-
τητικὴν νεολαίαν.

Λιότι η πρᾶξις αὕτη, ἀγαπητοῖς μοι φοιτηταῖ, νὰ ἐκφράσωμε μετὰ
τῶν παλαιοτέρων μαθητῶν καὶ τῶν θαυμαστῶν του τὴν βαθεῖαν αἰς
εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ὄντην διοργάνων αἰς διδάσκαλον, διὰ τῆς λαξεύσεως
τῆς προτομῆς του καὶ τῆς διαιτονίσεως τῆς φρυτογνωμῆς τοῦ ίδρυ-
τοῦ καὶ διοργανωτοῦ τοῦ Ἐργαστηρού τούτου, μαρτυρεῖ πόσον ἐκτι-
μᾶτε τὸν πνευματικὸν ἀλογίτον, τὸν διποῖον αὖς μετέδωκε καὶ σᾶς
μεταδίδει ἐκ τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τῆς σοφίας του.

Άποκαλύπτων μὲ βούθεῖαν συναδελφικὴν συγκίνησιν τὸ δῶρόν σας τοῦτο πρὸς τὰς μελλούσας φοιτητικὰς γενεάς, σᾶς συγχαίρω ἐκ ψυχῆς καὶ εὔχομαι εἰς τὸν λαμπρὸν σας διδάσκαλον Θεόφιλον Βορέαν νὰ ξῆ οἰωνίως εἰς τὴν ἀτελεύτητον πανεπιστημιακὴν παράδοσιν.

**ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΣΠ. ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ**

Σεβαστὲ καθηγητά,

Χρυσοῖς γράμμασιν ἀνεγράφη τὸ ἔνδοξον δνομά Σου ἐν ταῖς δέλταις τῆς γένεως Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ πολύτιμος στέφανος δάφνης ἐπετέμη σήμιερον ἐπὶ τῆς σεπτῆς Σου κορυφῆς.

Συφρὸν Σὲ ἀπεκάλεσαν αἱ μεγάλαι τῆς Ἐπιστήμης ἔσται, εἰς τὸ ἐπιστημονικόν Σου ἀποβλέπουσαι ὑψος, τὸ Πανεπιστήμιον ἥμιδν, ἢ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, τὰ ἔνα Πανεπιστήμια καὶ αἱ Ἀκαδημίαι.

Καὶ ἡμεῖς οἱ μαθηταὶ Σου, ὃν εἴσαι τὸ φίλον πρόσωπον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς λατρείας, μετὰ βαθείας συγκινήσεως παρηκολουθήσαμεν τὴν ἀληθῆ ταύτην ἀποθέωσιν Σου καὶ τὴν δάφνην ἀπενείμαμεν εἰς Σέ, δστις καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ἐπὶ τοσοῦτον ἀνέδειξας καὶ καθ' ὅλον τὸν βίον ὑπῆρξας ἀνέφρικτον πρότυπον ἀρετῆς.

Τί τούτου πλέον ἔχεις νὰ ἐπιζητήσῃς, σοφὲ διδάσκαλε;

Τὸ παθεῖν εὖ πρῶτον ἀέθλων εὖ δ' ἀκούειν
δευτέρα μοῖρα· ἀμφοτέροις δ' ἀνὴρ
δε μὲν ἐγκύρως καὶ ἔλη, στέφανον ὑψιστον δέ-
δεκται,

εἶπε καὶ δ ποιητής.

Ἐὰν δὲ καὶ πάλιν Σὲ ἐκαλέσαμεν σήμιερον ἐνταῦθα, δὲν σκοποῦμεν νὰ εἴπωμεν εἰς Σὲ ίδια μόνον ἐγκώμια. Ἐντολοδόχοι καὶ διεργιηνεῖς τῶν παλαιῶν μαθητῶν Σου, οἵτινες ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν τῇ Διασπορᾷ μεταλαμπαδεύουσι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας τὸ φῶς καὶ δημιουργοῦσι τῶν Ἑλλήνων τὰς φάλαγγας, ἀνελάβομεν τὸ καθῆκον νὰ διαβιβάσωμεν πρὸς Σὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν. Διότι Σὺ δὲ ἄκρος λιασταγωγὸς καὶ διδάσκαλος τῆς φιλοσοφούσης ἐπιστήμης, ὅπως ἥμᾶς νῦν, οὕτω καὶ ἐκείνους κατέστησας κοινωνοὺς τῶν ἀκενώτων ταμείων τῶν γνώσεών Σου.

Ναῦ τὰ διδάγματα, σοφὲ καθηγητά, τὰ Σὰ διδάγματα ἔχουσι καὶ ἐκεῖνοι ζωηρότατα, ἀεικύοντα τὰς εὐρείας λεωφόρους πρὸς ἃς κατηύθυνας αὐτούς, τὰς λεωφόρους τῆς ἡθικῆς, τῆς αἰσθητικῆς, τῆς λογικῆς, τῆς φιλοσοφίας.

Σὺ καὶ τὸ ἔθνικὸν αὐτῶν φρόνιμα ἐτόνωσας καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἀθίνατον Ἑλληνικὸν κόσμον. Ἀντλοῦντες τὴν φιλοσοφικὴν γνῶσιν καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῆς Σῆς ἀκενώτου πηγῆς ἐδιδάχθησαν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν θεωριῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς σήμερον καὶ ἐν πάσῃ ἐνεργείᾳ, ἔτι δὲ τὰ θεατέσσα παραδείγματα τῆς πατρῷας ἀρετῆς. Υπερήφανοι δὲ διὰ τοιούτους προγόνους ἐπιζητοῦσι νὰ δημιουργήσωσιν "Ἑλληνας ἀνταξίους τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου παρελθόντος.

Σὺ τὴν ἐπιστημονικὴν σκέψιν αὐτῶν ἔχαλκευσας διὰ τῆς τῶν πατούσων θεωρημάτων αὐτηρᾶς ιδιαιτερῆς, τὴν δογματικὴν παλαιότερον παραδοχὴν θεωριῶν ἀβασίων ἀπέσεισας ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἄφεστον δὲ ὑπέδειξας ἐν τῷ βίῳ τὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων «μέτρον ποιητῶν» καὶ τὴν «αιρετικὴν ποδιοερίτατον» τοῦ Ρωμαίου λιθρικοῦ.

Σὺ καὶ τοῦ παλοῦ θαυμαστῆς καὶ δόκιμος ἐργάτης ἐγγράφησες εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ἐπείνων τῆς συμπειρούσας τὴν ίδεαν καὶ τῆς εὐρημίας παλι τῆς ἀρμονίας, ἵνας γίνεται καὶ ἀσφαλῆς δόδος πρὸς τὴν ἀρετήν.

Σὺ ἀκαπτός ἐν τῇ ἐκτελέστηκε τοῦ παθήκοντος καὶ εποτὸς καὶ ἐνθουσιώδης κήρυξ τῶν ίδεωδῶν καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ Θεοῦ ἐδημιουργησας καὶ παρ' ἐκείνοις τὴν συνείδησιν τῆς ἀνθρωπίνης τελειόσεως καὶ τῆς ἀκριτικοῦς φιλοπατρίας.

Καὶ οὖ μόνον τὴν ἀλλην ἐκτελέστηκην ἐθεράπευσας, ἀλλὰ τὸν βίωμὸν τοῦτον ίδρυσας εἰς τὰ ἀδυτα τῆς θελας ψυχολογίας εἰοίγνωγες καὶ ἐκενούσες, ἥπως καὶ τὸ Ηλανεπιστήμιον ὅλον καὶ σύμπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων "Ἐθνος.

Καὶ εἶναι γνωστοὶ οἱ πολύτιχοι ἀγῶνες Σου πρὸς ἰδρυσιν τοῦ Ψυχολογικοῦ "Ἐργαστηρίου καὶ ἡ καρτερία καὶ ἡ ἐπιμονή καὶ ἡ μαυριμονή, ἥντιν ἔχων ἀνεδείχθης νικητής.

Διὰ τοῦτο δέ ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ἐν ᾧ ἐγκλείεται ἡ ἀκάματος προσπάθειά Σου πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ ἐνδελεχῆς φροντίς Σου πρὸς παρασκευὴν τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν διδασκάλων τῶν Ἑλληνικῶν γενεῶν, ίδρυεται σήμερον ἐπινεύσει τοῦ ἐριτήμου πρυτάνεως ἡ μαρμαρίνη αἵτη εἰκόνη, ἔργον τοῦ ελλιχρινοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποστόλων ἐκείνων τῆς ἔθνικῆς ίδεας καὶ τῶν πολυάριθμων θαυμαστῶν Σου, οἵτινες καὶ δι' αὐτῶν Σὲ ἐγγόρισαν καὶ ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν Σου καὶ τῶν ἀλλων συγγραφικῶν καὶ τῆς ἀλλιού Σου αἴγλης.

Λὲν εἶναι ἡ προτομὴ αὕτη, Σεβαστὲ παθηγητά, ἀπλοῦν λίθινον κατασκεύασμα, ἀπλοῦν ἀπεικόνισμα τῆς μορφῆς Σου. Εἶναι ἐντάφιωσις

τῆς ὑπερόχου ἐπιστημονικῆς καὶ διδακτικῆς ἀξίας Σου, ἔκφρασις βαθείας ἐκτιμήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ σύμβολον τῆς ἰδρύσεως καὶ τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς δράσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου ἰδρύματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΟΡΕΑ

*Κύριε Πρότατε,
Σεμνὴ Διηγένοι,
Εὐγενὴς τῷ Πανεπιστημίου τεολατα,*

‘**Ἔ**νεα αἵτη ἐκδίλωσις τῆς στοργῆς, ἡς τυγχάνω σήμερον, συγκινεῖ βαθύτατα τὴν ψυχήν μου.

Ἐνχαριστῶ τοὺς συλλαβόντας τὴν ἴδεαν τῆς τιμῆς ταύτης καὶ πρωταρτήσαντας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, πρώτιστα πάντων τοὺς εὐγενεῖς καὶ ὑψηλογγώμονας ἀποστόλους τῆς ἐθνικῆς παιδείας, οἵτινες ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς ἀπὸ Δελφικῆς Ἐστίας, τὸ φῶς λαβόντες τῆς γνώσεως ἀνὰ τὴν ‘Ελλάδα πᾶσαν καὶ ἀνὰ τὴν ξένην, ὅπου ζῇ ὁ ‘Ελληνισμός, προχέουσι τὰ γενναῖα αὐτῶν διδάγματα καὶ μεταλαμπαδεύουσι τὴν γνῶσιν καὶ συντείνουσιν εἰς τὴν ἔξινφωσιν καὶ τὴν ἔξεγένισιν τοῦ ‘Ελληνικοῦ Γένους.

Ἐνχαριστῶ τοὺς ‘Ελληνας τοὺς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ εἴτε τὸν λόγιον ‘Ερμῆν εἴτε τὸν κερδῶν θεραπεύοντας, ὅσοι τιμῶντες διτι ὑπέρτερον ἔχει νὰ ἐπιδεῖξῃ ἡ ‘Ελλὰς ἐν ταῖς παντοῖαις ἐκδηλώσεσι τοῦ βίου μετὰ ὑπερηφανείας ἐθνικῆς ἐφιλοτιμῆσαν νὰ ἔξαρστι καὶ ἀναδεῖξωσι καὶ τὴν ἴδικήν μου μικρὰν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν παρασκευὴν τῶν θερμουργῶν σκαπανέων τοῦ ‘Ελληνισμοῦ.

Ἐνχαριστῶ καὶ ὑμᾶς, φίλοι δικιηταί, ὅσοι νῦν προαλείφεσθε εἰς τὸ θεῖον ἔργον τῆς μιօντράσεως τῆς ‘Ελληνικῆς διανοίας καὶ τὴν χάλκευσιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ‘Ελληνικῆς φυλῆς, διότι ἔνθεοι λάτρεις τῶν μεγάλων καὶ γενναίων καὶ ὑψηλῶν φιλοτίμως καὶ φιλοστόργως ἀνελάβετε τὴν δοθεῖσαν εἰς ὑμᾶς ἐντολὴν καὶ ἐδώσατε σάρκα εἰς τὴν ἴδεαν καὶ ἴδρυσατε τὴν προκειμένην εἰκόνα ἐν τῷ ιερῷ τούτῳ τεμένει τῆς Ἐπιστήμης. Καὶ εἰς τὸν συνάδελφον Χρίστον Καπνουκάγιαν πολλὴν ὁφείλω χάριν διὰ τὸ ὠραῖον ἐλεγεῖον*.

* Τὸ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Χρίστου Καπνουκάγια ποιηθὲν καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου τῆς προτομῆς χαραχθὲν ἐλεγεῖον ἔχει ὕδε·

ΛΙΓΤΟΣ ΥΨΙΠΕΤΗΣ ΣΟΦΙΗΣ ΨΥΧΗΣ ΛΕ ΤΕ ΜΥΣΤΗΣ

ΟΝ ΘΗΕΙΣΘ' ΛΡΕΤΗΣ ΤΕΧΝΙΤΕΩ ΒΟΡΕΑΝ

ΛΙΝΕΙΣΘΩ ΛΕ ΚΛΑΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕΓΑ ΟΥΛΕ ΤΙ ΠΛΥΡΩΝ

ΛΙΕΝ ΕΠΙΕΡΧΟΜΕΝΟΙΣ ΛΕΙΟΝ ΩΣ ΤΙ ΣΕΒΛΑΣ

Βαθεῖαν δ' ἔκφραζέω τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ πρὸς τὸν ἐρίτι-
μον Πρύτανιν καὶ τοὺς ἄλλους συναδέλφους καὶ τοὺς φίλους, ὅσοι
εὐηρεστήθησαν νὰ παραστῶσιν ἐνταῦθα. Τιμῶσιν δχι τόσον τὸν ἐορτά-
ζοντα, ὅσον τὴν γενναῖαν πνοήν, ἵτις διακρίνει πανταχοῦ τὴν ὑπέ-
ροχον Ἑλληνικὴν ψυχήν.

ΕΝ Τῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚῇ ΛΕΣΧῇ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΦΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΗΝΙΚΗΣ ΛΟΣΦΙΑΣ

Κατὰ τὴν ὁδοίαν ταύτην ἐορτήν, ἢν τῇ 3ῃ Ἀπριλίου παρεπεμπεῖσαν
οἱ εὐγενεῖς φοιτηταὶ καὶ αἱ φοιτήτριαι τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς⁽¹⁾.
παρέστησαν δὲ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ
ἀντιπροσωποὶ ἄλλοι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας καὶ τῆς Τέχνης,
ημέτεροι καὶ ἔνοι. Περιέλαβε δὲ ἡ ἐορτὴ μουσικὴν καὶ φωνατικήν⁽²⁾ καὶ
ἀναγγελλαν ποιημάτων, ἴδιᾳ ἐκ τῶν «Ρυθμῶν Ἀθανάτων» τοῦ ἐορτά-
ζομένου⁽³⁾, ἥτις δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μονοπρόσωπου ἔργου τοῦ Τσέχωφ
«Ἄτησις εἰς γάμον»⁽⁴⁾.

ΠΡΟΣΦΩΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ Ν. ΤΣΙΚΚΙΝΗ, ΕΚ ΚΥΠΡΟΥ

Χαιρετίζοντες οἱ φοιτηταὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τὸν ἐορτάζοντα
τὴν Τεσσαρακονταετηρίδα τῆς φωτεινῆς του δράσεως αεβαστὸν Καθη-
γητὴν Θεόφιλον Βορέαν τιμῶσιν αὗτὸν διὰ τὰς ἔξοχους πρὸς τὸ

⁽¹⁾ Τὴν Ἐπιτροπείαν ἀπετέλεσαν οἱ φοιτηταὶ Σπυρίδων Παγουλάτος, Δημή-
τριος Βούτσης, Νικόλαος Τοικκίνης, Χαρόλαος Νικολάου, Ιωάννης Κατσοράκης,
Δημήτριος Μυράτ, καὶ αἱ φοιτήτριαι Κατη Ζαγοριανάκη, Διακεχτή Ζευγώλη,
Μιράντα Μυράτ, Λαζαρᾶ Γεωργολωπούλου, Εὐγενία Βέη καὶ Εύζωδη Βολανάκη.

⁽²⁾ Ἐτραγούδησεν ἡ ἀριστοτέχνης τοῦ ἔσματος δἰς Ἀφροδίτη Πατρέλλη.

⁽³⁾ Ποιήματα ἀπίγγειλαν φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι, ἡ Μιράντα Μυράτ, τοῦ
Θεόφιλου Βορέα «Ρυθμοὶ Ἀθανάτων» καὶ τοῦ Longfellow «Ὕμνος τῆς ζεῦ»,
δὲ Δημήτριος Μυράτ τοῦ Schiller «Ἡ καμπάνα», ἡ Ελένη Μερτάνη τοῦ Ho-
redia «Ο θάνατος τοῦ ἀετοῦ», ἡ Χριστίνα Μπαλτή τοῦ Heine «Νεράϊδαις» καὶ
τὸ Ἀνακρεόντειον «Μία μέλισσα εἶχε κοιμηθῆ», δὲ Δημήτριος Εὐαγγελίδης τοῦ
Schiller «Ἡ διανομὴ τῆς γῆς», ἡ Ἀντιγόνη Βρυώνη τῆς Fel. Ηετμάν «Ἡ
ώραιοτέρα χώρα».

Τελευταῖον ἡ Μιράντα Μυράτ ἀπίγγειλε τὸ εἰς τὸν ἐορταζόμενον ἀφιερω-
μένον ποίημα τοῦ ἐκ Κύπρου φοιτητοῦ Ἐλευθερίου Ζαχαριάδου, δπερ παρατε-
θεῖται ἐνταῦθα.

⁽⁴⁾ Μετέσχον ἀριστοὶ ἡθοποιοὶ μας, ἡ κυρία Μιράντα Μυράτ, καὶ οἱ κύριοι
Παντελῆς Ζερβός καὶ Δαυρέντιος Διανέλλος.

"Εμνος ύπηρεσίας του και ἐκπληροῦσιν δρειλόμενον καθῆκον πρὸς τὸν ἔθνικὸν διδάσκαλον.

"Εὰν δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν φοιτητῶν πρὸς ἓνα διδάσκαλον ἔθνικὸν δὲν θέλῃ νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὰς γενομένας πρό τινων ἡμέρων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐν τῷ Ψυχολογικῷ Ἐργαστηρίῳ μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν καθηγητοῦ, ἀλλ' ὅργανώνη ἰδίαν ἑιρτὴν τῶν φοιτητῶν ἐν τῇ αἰθουσῇ ταύτῃ τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης, ἥκειδή λοιποῖς αὐτῇ τῆς τιμῆς ἔχει ἔξαιρετικὴν σημασίαν διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Διότι βέβαιοι, δτι οἵτοι φροντίζουσι νὰ τιμῶσι τοὺς ἔθνικοὺς διδασκάλους των. Τιμῆς δὲ τὸ γεγονός τοῦτο ἀσφαλῶς καὶ τοὺς φοιτητὰς αὐτούς.

Δὲν ἐπιχειρεῖ ὁ πανιγνωμονὸς τῆς στημερινῆς ἑιρτῆς νὰ ἔξαρῃ τὴν ἄπεροχον τεσσαρακονταετῆ δρᾶσιν τοῦ ἑιρτάζοντος σεβαστοῦ Καθηγητοῦ.

Δὲν ζητεῖ νὰ τὸν ὑμνήσῃ. Δὲν τολμᾷ νὰ ἀναλύσῃ τὸ ἔργον του ὃς συγγραφέος τῶν «Ἄκαδημεικῶν». Δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ δῶσῃ καὶ ἀμυδρὰν εἰκόνα τῆς ὅλης πολυσχιδοῦς του δράσεως, ἐπιστημονικῆς, λογοτεχνικῆς καὶ διδακτικῆς. Δὲν δύναται νὰ ἐκθίσῃ τὴν ἴστορίαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθέντος Ψυχολογικοῦ Ἐργαστηρίου, εἰς τὴν εἶσοδον τοῦ δποίου ὑψοῦται ἀπό τινων ἡμερῶν ἥ εὐγνωμόνως ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ θαυμιαστῶν του στηθεῖσα προτομή, ἵνα ἐμψυχοῦσα καὶ ἐπιβλητικὴ προσβλέπῃ τοὺς εἰς αὐτὸν εἰσερχομένους.

"Ἄσ εἶναι ὕμνος αὐτοῦ αἱ εὐλογίαι τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ηὑλόγησε κατὰ τὴν πανεπιστημιακὴν τελετὴν τὸ ἔργον του.

"Ἄσ εἶναι ὕμνος αὐτοῦ οἱ ἐπαινοὶ τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Πανεπιστημίων καὶ τῶν ἄλλων σιφῶν σωματείων καὶ αἱ εὐχαὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ σύμπαντος.

"Ἄσ εἶναι ὕμνος αὐτοῦ αἱ τιμαὶ, τὰς δποίας θὰ ἀπονείμῃ εἰς αὐτὸν ἥ τῆς φιλοσοφίας τῆς Νέας Ἑλλάδος, ἥτις θὰ ἔξετάσῃ τὸ ἔργον του.

Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λιψίας τιμῶν τὰς μεγάλας τοῦ Βορέα πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὑπηρεσίας ἀνεκίρυξε τοῦτον Ἐπίτιμον Συγκλητικόν. Ἡ Γερμανικὴ Ψυχολογικὴ Ἐταιρεία τὸν ὀνόμασε πρόδμαχον ἔθνικῆς διανοίσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ ἰδρυτὴν αὐτοτελοῦς ἐλληνικῆς ἔθνικῆς ψυχολογίας καὶ φιλοσοφίας.

Ἡ γερμανικὴ ἐπιστήμη συνέστησε μετάφρασιν τῆς ψυχολογίας τοῦ καθηγητοῦ Βορέα εἰς ἄλλας γλώσσας, ἐν τοῖς πρώτιστα εἰς τὴν γερμανικήν.

Καὶ εἶναι διστραλῶς ἐντελῶς περιττὸν νὰ προστεθῇ, ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦν μεγάφωνον στόμα, τὸ ὅποῖον διακηρύσσει τὰς πρὸς τὸ "Εἴθος ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

"Ἄν δὲ ἡ "Ελλὰς πρὸ δέκα ἡμερῶν πανηγυρίζουσα ἀπ'" ἄνδρου εἰς ἄκρον τὴν ἐπέτειον τῆς Ἑπαναστάσεως τοῦ 21 καὶ ἐνθυμιομένη τοὺς πολυαριθμούς ἀθλητῶν ἐθνικῶν ἀγώνων δὲν ἀπένειμε τιμὰς μόνον πρὸς τοὺς "Πρωτεῖς τῆς Ἑπαναστάσεως, οἱ διποῖς ἔδωσαν εἰς τὴν "Ελλάδα τὴν ἐλευθερίαν «ἀπ' τὰ κόπωακα βγαλμένην τῶν "Ελλήνων τὰ ιερά», ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας τοὺς στρατιώτας τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς μέχρι τῆμαρτον ἀπέδειξαν τὴν ἀληθείαν τῶν ὑπερόχων λόγων, τοὺς διποῖς ἔβροντοράνησεν ἐλληνικὸν στόμα, «Ἡ "Ελλὰς θέλει νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ζήσῃ», πετάξει τῶν ἐθνικῶν τούτων ἔργων τῆς ἐλευθερίας "Ελλάδος Εὔζονος θέσιν θέσωκε καὶ εἰς τὸν Θεόφιλον Βορέαν.

Άλλ' ἐὰν δὲ πανηγυρισμὸς τῆς αἰμαρινῆς ἕορτῆς δὲν θέλει οἵτους νὰ φάλλῃ πρὸς τὸν ἕορταζόμενον Καθηγητὴν καὶ νὰ ἀναδύσῃ τὸ ἔργον του, διρεῖται δῆμος νὰ ἀναδεῖξῃ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς διποῖς οὗτος προσέφερε πρὸς τὴν πατρίδα.

Δι' αὐτὰς δὲ πρὸ παντὸς τὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ "Εἴθος ή εὐγνωμοσύνη τῶν φριτητῶν ἀργάντωσε τὴν ἕορτήν γ.

Οἱ φριτηταὶ τῆς Φιλοσόφικῆς Σχολῆς, οἵτινες μέλλοντο νὰ ἀποτελέσσωσι τὰς τάξεις τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Παιδείας τοῦ "Ελληνισμοῦ, θὰ ἔχωσιν ὑπὸ πατρός τὸν τὸν Βορέαν ὡς ἐθνικὸν διδάσκαλον.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Βορέα θὰ λησμονήσῃ ὅτι εἰς ἐκαστην εὐκαιρίαν ἔξαλφει τὸ μεῖζον ἐλληνικὸν πνεῦμα καὶ παρακινεῖ τοὺς μαθητάς του πρὸς ἐθνικὴν ἔργασίαν.

Θέλει, διποῖς ὁ "Λιθηναῖς ωήτωρ, νὰ λέγῃ διὰ τοὺς μαθητάς του, ὅτι «ἡγεῖται αὐτῶν ἔκαστος οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγεννῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι».

Ζητεῖ παρὸς αὐτῶν νὰ εἶναι οἱ διατρύπαιοι κήρυκες τῶν ἐθνικῶν ιδεωδῶν τῆς ἀθανάτου φυλῆς μας, νὰ μέρονται ὑπὲρ αὐτῶν, νὰ μὴ δέχωνται ὑποχωρήσεις καὶ συμβιβασμοὺς εἰς τοὺς ἀργαλέους ἀγῶνας, τοὺς διποῖς θὰ ἀγωνισθῶσιν.

"Ἄσ βεβαιώσωμεν αὐτὸν ὅτι ἀπαρεγκλίτως θὰ ἀκολουθήσωμεν εἰς τὰ διδάγματά του. Τοῦτο θὰ εἶναι η μεγίστη τιμή, τὴν διποῖς θὰ ἀπονείμωμεν εἰς αὐτόν.

Ναὶ, Σεβαστὲ καθηγητά, διποῖς εἰς ἀρχαῖον ναόν, εἰς τὸν διποῖον ὑπῆρχεν ιερὸν Διοβεστον πῦρ, ὅτε συνέβαινε νὰ ἀκλίπῃ τοῦτο, ἐλαφιάνετο ἐκ τοῦ ήλσου φλόξες ἀμιλαντος καὶ καθαρά, οἵτινα καὶ οἵμεται θὰ

λαμβάνωμεν πάντοτε ἀμίαντον καὶ καθαρὰν τὴν πατριωτικὴν φλόγα
ἐκ τοῦ ἴδικοῦ σας φωτεινοῦ ἔργου, πάσῃ δὲ δυνάμει θὰ προσπαθή-
σωμεν διὰ τῆς ἐργασίας μας νὰ καταστήσωμεν τὸ ἥμέτερον "Ἐθνος
μέγα καὶ ἔνδοξον, τὴν Ἑλλάδα σεβαστὴν εἰς τοὺς φίλους καὶ τρομε-
ρὸν εἰς τοὺς ἔχθρούς της, ὅπως ὑνειροπόλησεν αὐτὸν ἡ μεγάλη
ψυχή σου.

ΠΟΙΗΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ
ΦΟΙΤΗΤΟΥ ΕΚ ΚΥΠΡΟΥ

*Μακαρισμένος ποὺ φιλλὶ ἡ μοῆσα τοῦχει δώσει
γιὰ τὰ μπορῆ τὰ τραγουδᾶ καὶ λῦπες καὶ χαρές.
Αὐτὸς εἶται ζηλευτὸς ἀπ' ὅλους δυδ φυράς,
ποὺ γιὰ σεμιτὴν ἐπέτειο τὸν ὕμιτο του θὰ μηδώσῃ.*

*Γηραιὲ Σοφέ, ἀπ' τὴ στιγμὴ πούχει γιὰ σέν' ἀνθίσει
στοῦ λογισμοῦ τάνθόκλων τάπλό μου αὐτὸ τραγοῦδι,
τῆς μνήμης σου δροσολονστὸ κι' εὐωδιαστὸ λουλοῦδι
μέσ' στὴν ψυχή μου εὐλαβικὰ ἔχω γιὰ πάντα κλείσει.*

*Τἀρχαῖο τὸ πνεῦμα ξαναζῆ μὲ τὰ δικά σου χεῖλη·
κρατεῖς τῆς γνώσης μέσα σου ἀκοίμητο λυχνάρι·
πέρτεις στὰ βάθη τῶν καιρῶν καὶ τὸ μαργαριτάρι·
τρυγᾶς ἀπ' τῆς ἀθάνατης σοφίας τὸ κοχύλι.*

** Εκείνωνς ποὺ τῆς ἀρετῆς γνωρίσαν τὸν ἰδρῶτα,
ποὺ γιὰ κλωνάρι μόνο ἐλιᾶς τυκοῦσαν στοὺς ἀγῶνες,
ποὺ τὴ σοφία λάτρευραν καὶ πτίσαν Παρθενῶνες
τοὺς κάνεις νὰ ξαραμιλοῦν καὶ τώρα καθὼς πρῶτα.*

*Γεννῆτ τὸ σύμπαν δ Ὡαλῆς μέσ' στοῦ νεροῦ τὴ δίηνη,
τοὺς κόσμους μὲ τοῦ δύναμη τοὺς δένει δ Ἀραξαγόρας,
τὴν ἀρμοία τῶν ἀριθμῶν μαρτεύει δ Πυθαγόρας,
καὶ σὲ ροήρ δ Ἡράκλειτος ἀέραντ μᾶς δίνει.*

*Τοῦ δαιμονίου τὴ φωνὴ ἀκούοντας πεθαίνει
αὐτός, ποὺ θάνατο ψυχρὸν ἡ μοῖρα τὸν κερυκῆ,
δ Ηλάτων μέσ' στῶν ἰδεῶν τοὺς κόσμους τριγυρῆ
κι' δ Σταγιρέτης διδηγόδες γιὰ αἰῶνες ἀπομένει.*

*Ποιὸς εἶπε πῶς ἀπέθαναν οἱ ἔνδοξοι προγόνοι;
Καὶ ποιὸς νεκρὴ κι' ἀγύρωστη τὴν εἶπε τὴν Ἑλλάδα;
Τοῦ πνεύματος ή ἄνοιξις γυρῷ μὲ νέα Ικρίδα
κι' ἐκεῖνων συνεχίζουνε τὸ ἔργο ἀντάξιοι γόνοι.*

**Αμάραντα τὰ λούλουδα μέσος στῆς σοφίας τὸν κῆπο
ἀνθίζουν καὶ μιὰ βάλσαμη σκορπίζουν εὐωδιά.
πῶς αὐτὸς ζηλεύει πονκαρές κυψέλη τὴν καρδιὰ
καὶ μελισσαὶ φιλόπονη τὸν κάθε τῆς τὸν κτύπο.*

**Ω ζηλευτέ, καὶ ποιὸς μπορεῖ τὰ σ' ἀντικόρη τώρα;
*Απ' τῆς σοφίας τὴν καρφή μὲ τὰ φτερὰ ἀπλανεῖται
σὸν τὸ πουλὺ ξεκίνησες καὶ φεύγεις δλούρα
καὶ πᾶς τὰ βρῆς τῆς ἀκριβῆς ἀθανασίας τῇ χώρᾳ.*

ΕΝ ΛΑΜΑΡΟΥΣΙΩ

Εἰς τὴν σεμνὴν ταύτην τελετήν, ἥτις κατ' ἀπόφειτιν τῆς Β' Ἐπιτροπείας τοῦ ένορτασμοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος διελέοιται τῇ 2η
"Απριλίου ἐν τῇ ἐν Ἀμαρούσιῳ Ηλατείᾳ Θεοφόλου Βορέα, ἐν ᾧ ἡμεν
παρατεταγμέναι αἱ φύλαγγες τῶν μαθητῶν τῶν οὐρανίων καὶ ἐκομι-
τίζον αἱ σημιῶναι, παρέστησαν δὲ Υπουργὸς Διοικητὴς Πρωτευόντος
κ. Κ. Κοτζιᾶς, οἵστις ἀπεκάλυψε τὴν προτομήν, δὲ Δήμιος Αθηναίων
κ. Αμβρόσιος Ηλυτᾶς, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ἀμαρούσιον μετὰ
τοῦ Προέδρου κ. Γ. Χαϊμαντᾶ, πολλοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπικλητικῆς
καὶ ἀκαδημαϊκοῦ καὶ καθηγηταῖς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι ἀνό-
τατοι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας λειτουργοὶ καὶ τὸ Ἀμαρούσιον
σύσσωμον.

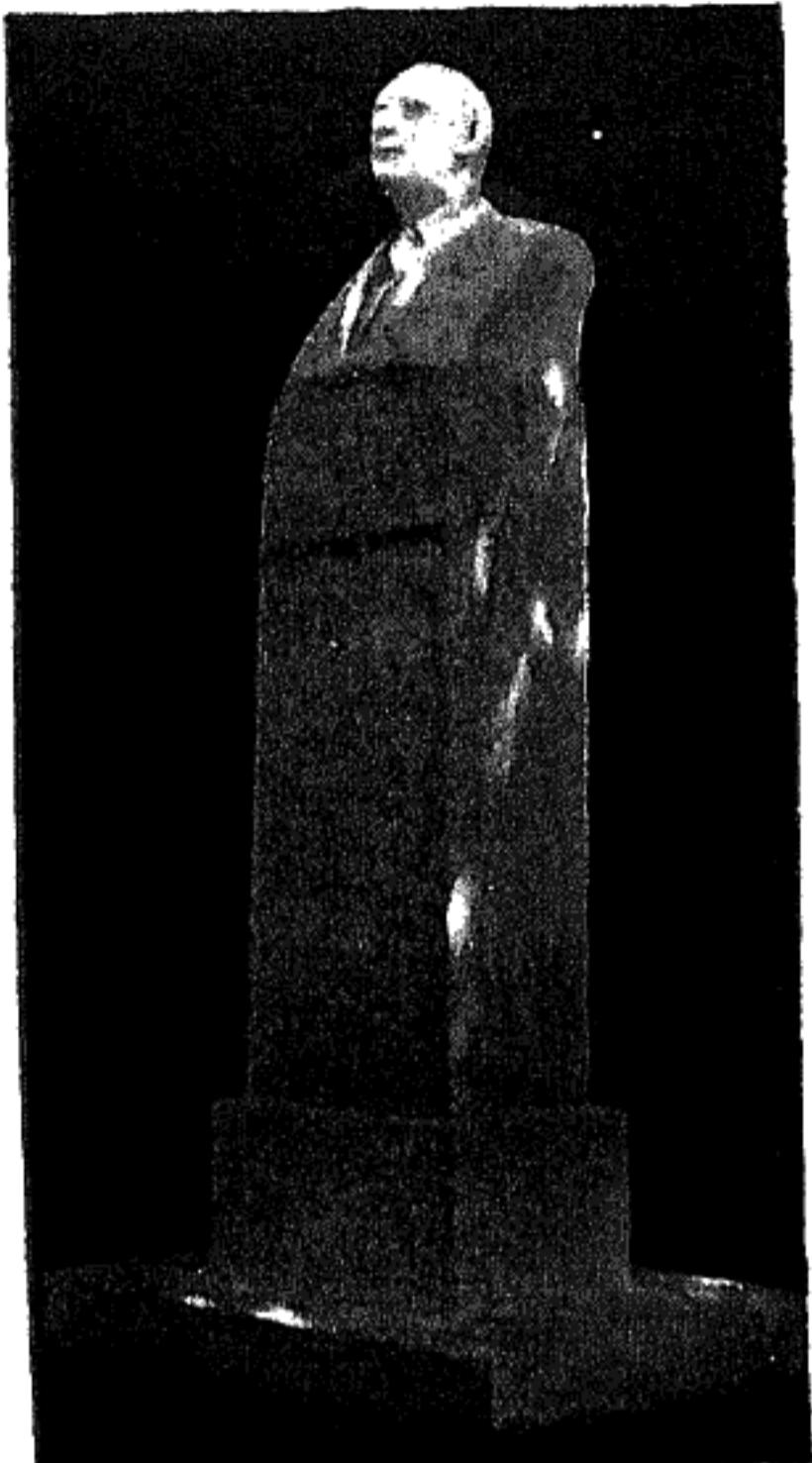
ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΛΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ Γ. ΧΛΙΜΑΝΤΑ

Εἰς τὸν σοφὸν ἥμισυ πολιτην, δὲ διποτος ἐδιηγουόργησεν ἐθνικὴν
ψυχολογίαν καὶ φιλοσοφίαν ἐν Ἑλλάδι, ἀνύψωσε διὰ τῆς σοφῆς καὶ
ὑπερόχου διδασκαλίας τὴν ἥθυιαν συνείδησιν, ἔφαλε τὸ ἐθνικὸν μεγα-
λεῖον, ἔδωκεν ἀθίνατα ἐπιστημονικὰ μνημεῖα, διὰ τῶν δημιῶν θὰ τρέ-
φωνται τῶν Ἑλλήνων αἱ γενεαί, ἔγνωσισεν εἰς τοὺς "Ιελληνας ἀρι-
στουργήματα τῆς παγκοσμίου Μούσης διὰ μεταφράσεων ἀριστοτεχνίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ
ΤΟΜΕΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΕ

Προτοτύπη
άν τῷ Ψυχολογικῷ Ἐργαστηρίῳ.

Προτοτύπη
άν τῷ Αιμαροσυνώφ.

(Επειδήσ: Β. Φαληράς).

E.Y.D πεζ.Κ.Π.
IOANNINA 2006

κῶν, ἔλαμπουν τὸ Πανεπιστήμιον ως πρύτανις καὶ ως πρόεδρος τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν προτομὴν ταύτην, πρωτοβουλίᾳ καὶ χορηγίᾳ τῆς Διοικήσεως Πρωτειούσης καὶ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ τῆς Κοινότητος Ἀμαρουσίου κατασκευασθεῖσαν, ἥ ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα Ἐπιτροπεία ἀφιεροῦται ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ, παρὰ τοὺς βωμοὺς τῶν Μουσῶν, εἰς ἔνδειξιν τιμῆς ἔχαιρέτου.

Ἐγχομαι δ' ἐκ βαθέων, ὅπως ἐκ τοῦ ἔναντι τῶν γραμμάτων Τεμένους, ἐν τῷ δποίῳ προίστανται διαπρεπεῖς ἰεροφάνται, ἔχέλθωσι διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ μελέτης καὶ ἀρετῆς καὶ ἄλλοι ἵσαξιοι τοῦ σήμερον τιμωμένου τέκνου τοῦ Ἀμαρουσίου, ἵνα καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν κοινωνίαν ἀφελήσωσι καὶ τὴν ἀγαπητὴν ἡμῶν γενέτειραν ἀναδείξωσι περὶ βλεπτον.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ Κ. ΚΟΤΖΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΛΛΥΨΙΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΟΜΗΣ

Θεόφιλε Βορέα,

Ἄφιεροῦντες τὴν εἰκόνα σου ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ τῆς γενεθλίου γῆς ἀπονέμοιμεν εἰς σὲ τιμάς, δποίας ἄλλοι εἰς τοὺς μεγάλους ἀποδίδουσι μετὰ θάνατον, ἐπαξίως τῆς σοφίας σου καὶ τῆς ὑπερόχου ἀρετῆς σου.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΙΙ. ΠΛΑΠΑΝΙΚΟΛΛΟΥ, ΚΛΘΗΓΗΤΟΥ

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν χαράν, ἥ δποία ἔκδηλοῦται σήμερον γύρω μας, μὲ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην συγκέντρωσιν τόσου κόσμου λαϊκοῦ, μαθητικοῦ, φοιτητικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, μέσα εἰς τὰ μύρα τῆς 2ας Ἀπριλίου, τῆς ἡμέρας αὐτῆς, ὅπου γελᾷ ἥ ἀνοιξις, ἔρχομαι νὰ ἐκφράσω ἐξ ὀνδυματος καὶ τῶν συναδέλφων μου καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ γυμνασίου ἀρρένων Ἀμαρουσίου καὶ τὴν ἴδιαν μου ελλικοτερή χαρὰν διὰ τὴν δικαίαν τιμήν, ποὺ γίνεται σήμερον εἰς τὸν σιφὸν καθηγητὴν καὶ ἀκαδημιαϊκὸν Θεόφιλον Βορέαν ἀπὸ τὸ Ἀμαρούσιον, τὴν Διοκησιν Πρωτευούσης καὶ τὸν Δῆμον Ἀθηναίων ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς του σταδιοδοτικίας.

Ἄλληθᾶς ἥ πρωτοβουλία τῶν Ἀμαρουσιωτῶν εἶναι τιμητικὴ δι' αὐτοὺς καὶ ἀξιέπαινος. Διότι πατόρδες, αἱ δποίαι γεννοῦν ὅλυμπον οὐκας τῆς σωματικῆς ρώμης καὶ ὅλυμπον οὐκας τοῦ πνεύματος, πρέπει νὰ καυχῶνται καὶ νὰ ἀποδίδουν τὰς τιμὰς τὰς ἀναλόγους μὲ ἐκεῖνας,

ποὺ δπολαιμβάνουν διὰ τὴν καλὴν τύχην διὶς ὑπῆρξεν αἱ γενέτειραι μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν.

Πράγματι δὲ Θεόφιλος Βορέας, ὅπως ὁ Λούης, είναι ὁ ἀνήρ, ὃστις ἐδόξασε τὸ "Ἀμαρούσιον.

Διότι δὲ Βορέας είναι μία ἐπιτιμητικὴ προποπικότης, η ὃποια κατέκτησε τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸν θιαγιασμὸν οὐ μόνον τῶν ἡμετέρων ἀνθρώπων τῆς διανοήσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων, οἱ διότοι ἐθαύμασαν καὶ παρηκολούθησαν τὸ πνεῦμα καὶ τὰ ἔργα του κατὰ τὰς ἑγούμενάς του καὶ κατὰ τὸ διάνοιαν τῆς ἐν τῷ "Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγεούσας του.

Τῇ ζωὴ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ είναι πλήρες ἀριστερὸν καὶ θραύ-
βων καὶ ἀνδιαιρέσοντος διὰ τοὺς μηροὺς καὶ τοὺς μεγάλους καὶ ἴδια
διὰ τοὺς νέους, οἱ ὄποιοι φιλοτιμοῦσιν τὰ πρωταρχῶν καὶ τὰ πα-
διοδοτικῶν ἐπιάνω τῆς ἐνδόξου καὶ πρωτευόντος δρόμου τῆς "Ἐπι-
στήμης.

"Ἄσ τὴν παρακλανθήσατεν δίλγον διὰ νὰ λατερούν τῷ αὐτῆς
παραδείγματα.

Ο Θεόφιλος Βορέας ἐγεννήθη ἐν "Αμαρούσιῳ τῷ 1873, ή οἰκο-
γενελας ἀστικῆς. Τὰ πρῶτα μαθήματα των ἥκοντεν εἰς τὰ σχολεῖα
τοῦ "Αμαρουσίου καὶ κατόπιν εἰς τὴν Ριζάρειον "Τριποτάνην Σχολήν.
Ἐπειτα ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον παρηκολούθησε μαθήματα
Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Ἀνηγορεύθη δὲ διδάκτορος τῆς Θεολογίας
τῷ 1895. Κατόπιν σπαλεὶς ὑπότροφος τῆς Κοβζερνίστως εἰς Γύρα-
νιαν διὰ νὰ εὑρύῃ τὰς πατουδάς του, ἀνηγορεύθη τῷ 1899 διδάκτορος
τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Αιρίας. Διαρρίσθη ἀμέσως
κατόπιν ὑφηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κατὰ τὸ οὐτὸν ἔτος, Ἐπειτα
δὲ καὶ διευθυντῆς Λιδασπαλέσου. Τῷ δὲ 1912 διαρρίσθη ταπεινὸς καθη-
γητῆς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, οὐταν διδάσκει μέχρι τούτης πατη-
ματικὴν φιλοσοφίαν καὶ πειραματικὴν φυσιολογίαν.

Τῷ 1926, οὗτε ίδρυθη ἡ "Ακαδημία, διαρρίσθη ταπεινὸν μέλος
αὐτῆς, τῷ 1928 ἐξελέγη ἀντιπρύτανος καὶ πρύτανος τῷ 1929 - 1930,
τῷ δὲ 1935 - 1936 ἀνεδεχθη ἀρσενός τῆς "Ακαδημίας "Αἴηνον.

"Ἔως ἕδη βλέπομεν τὸν Θεόφιλον Βορέαν καταδιητίσαντες ἐπι-
ξίως μίαν μίαν καὶ γοργὰ γοργὰ τὰς βιθυνίδας τῆς θεωρίας τῆς
"Ἐπιστήμης.

"Η ἵκανότης καὶ η ἀνευματικὴ ἀξία τοῦ ἀνδρὸς ἦσαν τὰ μόνα
μέσα, ἀτίνα ἔφεραν τὸν Βορέαν εἰς τὰ βιατικά μέσατα τῆς "Ἐπιστήμης.
Διότι δὲ Βορέας οὔτε ἀλλα μέσα οὔτε τὸ χεῖρις εἶχεν ἀρθρον
διὰ νὰ βοηθήσουν τὴν ἔξελιξην του καὶ τὴν παραδοσιαν του. "Ἄσ

προσέξουν καλά οἱ νέοι αὐτὸν τὸ σημεῖον, ὅσοι, εἴπομεν, θέλουν νὰ σπαδιοδρομήσουν εἰς τὸν ἔνδοξον καὶ φωτεινὸν δρόμον τῆς Ἐπιστήμης.

Καὶ ὡς ἐπιστήμων μὲν ὁ Βορέας δὲν ἔχει ἀνάγκην ὑμνητῶν. Τὴν ἐπιστημονικήν του ἴκανότητα τὴν ἀπέδειξεν ἢ δὴ τον ἐπιστημονικὸν ζωὴν καὶ τὸ συγγραφικὸν ἔργον του, τὴν ἐστεφάνωσε δὲ ἢ διεθνῆς Ἐπιστήμη. Ἀλλ' ὅσδε διδάσκαλον τῆς ἐπιστημονικῆς ἔδρας εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν πῶς τὸν ἔκριναν ἀπὸ τὰς πρώτας αὐτοῦ ἡμέρας τῆς καθηγεσίας οἱ μαθηταί του, ὃν εἰς ὑπῆρξα καὶ ἔγινε.

Τὸν Ιωρέαν λοιπὸν οἱ μαθηταί του τὸν ἥγάπων ὃς καθηγητήν, τὸν ἔπαιμαζον ὃς διδάσκαλον καὶ τὸν ἔξετίμων ὃς ἀνθρωπον.

Τὸν ἥγάπων ὃς καθηγητήν, διότι εἶχε τὴν ἀγνήν ἔκεινην καὶ ἀφελῆ ἐμφάνισιν μετριόφρονος ἀνδρός, οὐδόλως ἐπιδεικνύοντος κόμπων καὶ ἀλαζονείαν.

*Ως διδάσκαλον τὸν Βορέαν τὸν ἐθαυμάζαμεν οἱ φοιτηταί του. Διότι ὁ πλοῦτος τῶν γνώσεων του καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς λύσεως καὶ τῶν δισκολωτέρων ἀποριῶν μας, μᾶς εἶχε δημιουργήσει τὴν πεποίθησιν, ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιστήμονος μὲ κῦρος καὶ αὐθεντίαν. Ἀλλ' ἔκεινο, τὸ δποῖον ἐγέννα καὶ τὴν ἔκτιμησιν ἡμῶν πρὸς αὐτόν, εἶναι τὰ ἔργα τῆς εὐποιείας του.

Πράγματι ὁ Βορέας ἦτο οὐ μόνον ὁ καλὸς καθηγητής καὶ ὁ σιφὸς διδάσκαλος, ἀλλὰ καὶ ὁ καλὸς καὶ εὐγενὴς ἀνθρωπος, ὁ καλὸς χριστιανός, ὁ ἀνώτερος ἡθικῶς καὶ πνευματικῶς ἀνθρωπος.

"Ετσι ξέγισεν ὁ Βορέας τὰ χρόνια του εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὃς καθηγητής, ὃς διδάσκαλος, ὃς ἀνθρωπος. Καὶ ἔτσι ἀκόμη καὶ σήμερον ζῇ.

"Η ζωὴ του μισφωθεῖσα μέσα εἰς τὸ περιβάλλον ἀγνῶν καὶ ἡθικῶν παραδόσεων, κοινωνικῶν, οἰκογενειακῶν, σχολικῶν, ὑπῆρξεν εὐγενής, ἔξαιρετος καὶ ὡραία, ἀποτελοῦσα τὸν τύπον ἐπιστημονικῆς καὶ ἡθικῆς τελειότητος.

"Ἀλλ' ὁ Βορέας ὑπῆρξε καὶ ἀγνὸς πατριώτης. "Ητο ἐκ τῶν καθηγητῶν ἔκεινων, οἱ δποῖοι ἐκράτησαν ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῶν ἐθνικῶν Ἰδανικῶν, καὶ δὲν ἔξειράπῃ οὔτε εἰς τὰς γλωσσικὰς ἀκρότητας μερικῶν σπουδαρχιῶν συναδέλφων του, οὔτε εἰς τὴν διασιλευσιν τῶν ἡθικῶν ἔκεινων ἀξιῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιον τῆς ὑπάρξεως πάσης ἡθικῆς κοινωνίας. "Εμεινεν δὲ καλὸς φρονούρδος καὶ στρατιώτης τῆς ἡθικῆς καὶ χριστιανικῆς Ἰδέας καὶ διὰ τοῦτο δικαίως πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀξιωσιν ἡθικῆς εὐγνωμοσύνης.

Συνεπῶς δὲ τι σήμερον πράττουσιν ἡ Λιούκησις τῆς Ηρωτευούσης, ὁ Δῆμος Ἀθηναίων καὶ τὸ Ἀμαρούσιον, τὸ πράττουσι δικαίως καὶ ἀξιω-

πρὸς τὸν ἄνδρα, δστις ὑπῆρξεν εὐγενὲς γέννημα τοῦ ὁραστίου, πρὸς τὸν ἄνδρα, δστις ὑπῆρξεν ὁ ὑπέροχος ἐπιστήμων, ὁ διδάσκαλος καὶ φωτιδότης τόσον γενεῶν καὶ ὁ δημιουργὸς τόσων ἡμικῶν καὶ μορφωμένων διδασκάλων, πρὸς τὸν ἄνδρα τέλος, ὁ ὅποιος ἔκεινησε μίαν ἡμέραν λεραπόστολος μὲ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοὺς ὑποβλητικοὺς θόλους τῆς Ριζαρείου Ἱερατικῆς Σχολῆς, διὰ νὰ γένῃ ἀλιεὺς ἀνθρώπων καὶ καρδιῶν.

Διὸ γειτάτος θαυμασιὸν καὶ χαρὰν ἀναφενῶ δι' ὅλας τὰς τιμὰς, αἱ δποῖαι αἵμεροι τοῦ προσγένονται, τὸ ἄξιος! ἄξιος!

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΔΗΜΙΤΡΙΟΥ ΧΡ. ΣΤΑΣΙΝΟΥ, ΛΙΔΔΑΣΚΑΛΟΥ

Σεβασιθ καθηγητά,

Ἄλιθάνομαι εἰλικρινῆ χαρὰν καὶ βιαθεῖν συγκίνησιν, διότι θλεχεν εἰς ἐμὲ τὸν μικρὸν διδάσκαλον τῆς ἴδιαιτέρας Σου πατρόδος ὁ κλῆρος καὶ ἡ ὑψίστη τιμὴ νὰ ὑποβάλω εἰς Σέ, τὸν μέγαν διδάσκαλον τῆς Ἱερατικῆς, τὰ εὐλαβῆ συγχαρητήρια καὶ τὰς εἰλικρινεῖς εὐχὰς τῶν Ἱελλήνων δημιούρων διδασκάλων, κατὰ τὴν συνέχειαν ταύτην τῶν ἔιριτῶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς τεσσαρακονταετοῦς ἐπιστημονικῆς Σου δράσεως.

Οἱ Ἱερατικοὶ λειτουργοὶ τῆς λαϊκῆς παιδείας μετ' ὑπερηφανείας ἀναλογίζονται, δτι ἥρχισας τὴν λαμπράν Σου σταδιοδομίαν ὡς παιδαγωγός των. Εἶναι εὐγνώμονες, διότι ἐμόρφωσας τοὺς παλαιοτέρους ἐξ αὐτῶν, ὡς διευθυντής τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου ἐν Τριπόλει καὶ ὡς καθηγητής τοῦ Μαρατλείου ἐν Ἀθήναις.

Εὐχαριστοῦσι, διότι ἐξακολουθεῖς εἰσέτι νὰ συμπληρώνῃς τὴν μαρτυρίαν καὶ ἡμῶν τῶν νεωτέρων, δοι ηὑτωχῆσαιν νὰ παρακολουθήσωμεν τὰ μαθήματά Σου ἐν τῷ Πανεπιστημῳ ὃς μετεκπαιδεύμενοι.

Εἶναι εὐγνώμονες, διότι διὰ τῆς προφορικῆς διδασκαλίας Σου ἐκρατεῖσας τὴν ἐθνικήν τον συνείδησιν, ἐξήφεισας τὸ ἡμικόν του φρόνημα, ἐνέπνευσας τὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸ βιαρὸν καὶ ἐπίπονον ἔργον του, ἐθέρμανας τὸν ξῆλον καὶ τὴν ἀγάπην διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρειναν καὶ σπουδήν, ἐγέννησας τὸν ἔφωτα πρὸς τὰ μεγάλα τὰ ὁραῖα καὶ τὰληθινά, χαίρουσι, διότι ἔχουσι πάντοτε πρὸ διριστικῶν, τὸν ἡμικόν Σου βίον καὶ τὸ ἀριστοτεχνικὸν διδασκαλὸν ἔργον Σου ὡς δίδαγμα καὶ σκοπόν.

Οἱ Ἱερατικοὶ λειτουργοὶ τῆς λαϊκῆς παιδείας εἶναι εὐγνώμονες, δχτι μόνον διότι διὰ τῆς προφορικῆς Σου διδασκαλίας καὶ τοῦ ξοντανοῦ παραδείγματός Σου ἔκαμες αὐτοὺς ἀξίους τῆς ἀποστολῆς των, ἀλλὰ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΤΟΜΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΠΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΩΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣΚ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

καὶ διδτί, διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ Σου ἔργου καὶ τῶν σοφῶν συγγραφῶν Σου, συνέβαλες τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τῆς παιδαγωγικῆς παρθένης.

Διὰ τῆς μελέτης Σου «Περὶ ψυχικῆς κληρονομικότητος», ἀπέδειξας τὸ δινατὸν τῆς ἀγωγῆς, ὅρισας ἄμα καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς.

Ἴδουσας ἐν Ἑλλάδι τὸ πρῶτον Ψυχολογικὸν Ἐργαστήριον, ἐνθα διὰ τῶν αὐστηρῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων, τῆς συστηματικῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ πειράματος, σπουδάζεται ὁ ψυχικὸς βίος. Ἐσυστηματοποίησας καὶ ὑπέδειξας τὴν ὁρμὴν χρῆσιν τῶν ψυχολογικῶν κριτηρίων διὰ τὴν ἔρευναν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν βαθμίδων τῆς ψυχικῆς ἔξελέσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως. Προήγαγες διὰ τῶν περὶ τῆς μηνής, τῆς φαντασίας καὶ τῶν λοιπῶν πνευματικῶν δεξιοτήτων ἔρευνῶν Σου τὴν ψυχολογικὴν ἐπιστήμην, ἐφ' ᾧ στηρίζεται ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη τῆς ἀγωγῆς.

Διὰ τῶν σοφῶν «Ἀκαδημειῶν» Σου, ὃν προσδοκῶμεν καὶ εὐχόμεθα ταχεῖαν τὴν συμπλήρωσιν, μὲ τὴν ἀπέραντον ἀρχαιομάνειαν, τὴν τελείαν γνῶσιν τῶν τάσεων τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, μὲ τὴν συνειδητοποίησιν τῶν πνευματικῶν προβλημάτων, μὲ τὴν δημιουργίαν ἐπιτυχῶν Ἑλληνικῶν φιλοσοφικῶν ὅρων καὶ τὴν θαυμαστὴν σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν τῶν δρισμῶν, μὲ τὴν πυκνότητα, βαθύτητα, καθαιρότητα τῶν νοημάτων, μὲ τὴν περιεκτικότητα καὶ τὴν κρυσταλλικὴν διαύγειαν τῶν ἐννοιῶν, μὲ τὴν ἀπαράμιλλον γλαφυρότητα τῆς φράσεως, τὴν χάριν καὶ τὴν κομψότητα τοῦ ὕφους, ἔθηκας ἐδραίας τὰς βάσεις τῶν Ἑλληνικῶν πνευματικῶν ἐπιστημῶν. Παρέσχες δὲ δι' αὐτῶν ἀσφαλῆ ἔρεισματα εἰς τὴν παιδαγωγικὴν καὶ πολιτιμότατα ἐγκόλπια καὶ βοηθήματα εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς διὰ τὴν ὁρμὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των.

Διὰ τῆς Λογικῆς, συμπληρῶν τὸν Ἀριστοτέλην, τοῦ ὅποίου εἶσαι ὁ ἀξιωτός διάδοχος, ὑπετύπωσας τοὺς κανόνας τῆς ὁρμῆς νοήσεως καὶ τὰς μεθόδους τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνῆς, ἀνευ τῆς γνώσεως, τηρήσεως καὶ χρήσεως τῶν ὅποιων δὲν νοεῖται διδασκαλία οὐδὲ ἐπιστήμη.

Διὰ τῆς Ψυχολογίας Σου, εἰς τὴν ὅποιαν ἀντὶ τῶν πεπαλαιωμένων μεταφυσικῶν μεθόδων, εἰσήγαγες τὴν παρατηρησιν καὶ τὸ πείραμα, ἀνέταμες τὸν ψυχικὸν βίον, ἀνέλιυσας τὰς ψυχικὰς λειτουργίας καὶ ἔχειραγώγησας ὁριῶν τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν διδακτικὴν πρᾶξιν.

Νοῦς θετικός, συνθετικός, διαυγής καὶ βαθύς, ἐστήριξας τὴν φιλοσοφίαν, οὐχὶ εἰς τὰ σύννεφα τῶν φαντασιοκοπημάτων καὶ τὰς ἀφελεῖς θεωρίας, ἀλλ' εἰς τοὺς γρανιτώδεις βράχους τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν πορισμάτων καὶ τὰς καθαρὰς ιδέας τοῦ ἀνθανάτου Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἐκλαμβάνων αὐτὴν εὐστοχώτατα ὡς γενικὴν ἐπιστήμην, ἀσχολουμένην μὲ τὰ ἔψιστα προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ βίου, διδάσκων τὴν ξύτησιν τῆς ἀληθείας διὰ τῆς ἀπροκαλύπτου ἐπιστημονικῆς ἐφεύνης τῆς ἀντικειμενικῆς ἐκθέσεως τῶν φιλοσοφημάτων, τῆς ἀφ' ὑψηλοῦ θεωρήσεως αὐτῶν καὶ τῆς βαθυστοχάστου καὶ ἀμερολίγητου κριτικῆς, ἔμικτας στερρὸν τὰ θεμέλια τῶν φιλοσοφικῶν πτονδῶν ἐν Ἑλλάδι μὲ τὴν Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Φιλοσοφίαν. Τάσσον ὡς ὑπέρτατον πκοπὸν ἐν τῷ βίῳ τὴν ἥμικην τελείωσιν τοῦ ἀτόμου, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν εἰρήνην τοῦ συνόλου καὶ τὴν φλογερὰν τῆς πατρίδος ἀγάπην, διεπιπασας οὐτοὺς εἰρύτερον τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαταδῶν.

Ποζίτας ὡς παιδαγωγὸς τῶν λειτουργῶν τῆς λαϊκῆς παιδείας, διέπερνας ὡς παιδαγωγὸς τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης παιδείας, ἀπέβης ὡς παιδαγωγὸς τῶν πνευματικῶν ἥγειῶν τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας, εἶπει δὲ παιδαγωγὸς τοῦ Ἱεροῦ.

Οι Ἑλληνες λειτουργοὶ τῆς παιδείας δὲν ἀτενίζουσιν εἰς Σὲ ὡς εἰς μέγαν μόνον σοφόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ὑπέροχον ἄνδρα, διατις διὰ τοῦ ἐνθέου ζήλου, τῆς ὀκινατικήτου ἐργατικότυπος, τῆς βασικής καὶ τελείας γνώσεως, τῆς εὐηλινοῦς περιγραφῆς, τῆς παρεκτίτης διατυπώσεως, τῆς λεπτομεροῦς ἐκθέσεως καὶ τῆς ἀνωτεροβλήτου διδακτικῆς τέχνης Σου, ἔστης καὶ ἵστασαι λαμπρὸν παιδαρείγμα καὶ ἀνέφερικον πρότυπον διδασκαλού.

Ἡ ως στῦλος ἀσφιότος λευκοῦ πεντελικοῦ μαρμάρου ἥμικη ἀνωτερότης Σου, ἢ ὡς ποταμὸς βαθὺς καὶ πλατὺς σοφίας Σου, ἢ ὡς γίγαντος ἐπιστημονική φιλοσοφική, παιδαγωγική καὶ ἔμνων Σου δρᾶστις, Σὲ ἐπέβαλον εἰς τὴν κοινὴν τῶν Πανελλήνων συνεδησιν ὡς μέγαν διδασκαλον τοῦ Γένους.

Ως τοιοῦτον Σὲ θεωροῦμεν σήμερον οἱ Ἑλληνες λειτουργοὶ τῆς λαϊκῆς παιδείας. Ως τοιοῦτον Σὲ προσβλέπει νῦν ἡ χρυσῆ νεολαία. Ως τοιοῦτον θὰ Σὲ ἀτενίζωσιν, ἐν τῇ μαρμαρίνῃ ταύτῃ εἰκόνι Σου, ἢν ἔστησε τῶν συμπολιτῶν Σου ἡ λατρεία, αἱ μέλλουσαι γενεοὶ τῶν Ἑλληνοπαταδῶν.

Σεβαστὲ καθηγητά,

Οι Ἑλληνες δημιοδιδάσκαλοι Σὸi προσιφέρουσι τὰ ὀλίγα αὐτὰ ἀνθη, ἀτινα συνελέγησαν ὑπὸ τῶν μικρῶν μαθητῶν των, ὡς ἀνθη εὐλαβείας, θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ ἔργον Σου, ὅπερ εἶναι ἐν τῶν θεμελίων τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Εὑζονται δέ, ὅπως δὲ παντοδύναμος Θεὸς Σὸi χαράζει ὑγείαν, εὐτυχίαν καὶ μακροζωίαν πρὸς δόξαν τῆς Ηλείδος, ὀφέλειαν τῆς Ἔπιστήμης καὶ ποδηγέτησιν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, ἥτις ὑπόσχεται «αἴτιος ἀριστερῶν».